

DATOS IDENTIFICATIVOS

Lingua de signos española II

Materia	Lingua de signos española II			
Código	V01G430V01302			
Titulación	Grao en Filoloxía Aplicada Galega e Española			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Fernández Soneira, Ana María			
Profesorado	Fernández Soneira, Ana María			
Correo-e	anafe@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
Descrición xeral	Nesta materia propoñémonos ampliar os coñecementos sobre as linguas visoxestuais e afondar na descrición da lingua de signos española (LSE) desde as perspectivas lingüística, comunicativa e intercultural.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permitan acceder ao estudantado ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B6	Capacidade de apreciar outras culturas e competencia para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural.
B9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
C13	Capacidade para comunicarse nas linguas de estudo no grao, en diferentes contextos sociais, profesionais e culturais coas/os falantes das devanditas linguas, desenvolvendo as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas, e mostrando actitudes de tolerancia.
C15	Coñecer os fundamentos léxicos e gramaticais da lingua signada de Galicia, desenvolver a súa conciencia lingüística e a súa comprensión socio-cultural para aplicalos á comunicación entre as tres linguas de Galicia.
D1	Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Ampliar os coñecementos sobre as linguas visogestuales e da lingua de signos do estado español (LSE) desde as perspectivas lingüística, comunicativa e intercultural.	A5	B6	C13 C15	D1
Dominar a LSE segundo o nivel A2 do Marco Común Europeo de Referencia das Linguas (MCERL).	A4	B9	C13 C15	D1
Ampliar a aprendizaxe do Signo Escritura (SW) como ferramenta de reflexión lingüística.	A5	B2 B6	C13	D1
Ampliar a aprendizaxe nociónal de gramática contrastiva básica das linguas signadas e as linguas orais de uso.	A2	B2	C15	D1

Desenvolver a capacidade de contrastar as linguas signadas coas linguas orais de uso en a) aspectos léxicos, fraseolóxicos e gramaticais e b) aspectos culturais e interculturais.	A2 A4 A5	B2 B6	C13 C15	D1
--	----------------	----------	------------	----

Contidos

Tema	
1. A LSE dende unha perspectiva lingüística, comunicativa e intercultural.	1.1. Características das variantes das linguas visoxestuais do mundo. 1.2. Características contrastivas entre as linguas signadas e as linguas orais en a) aspectos léxicos, fraseolóxicos e gramaticais y b) aspectos culturais e interculturais.
2. A gramática da LSE	2.1 A formación dos signos 2.1.1. Regras morfofonolóxicas e restricións fonéticas 2.1.2. Signos léxicos establecidos e elementos productivos para a formación de (novos) signos. 2.2. O sistema verbal da LSE. 2.3. Os clasificadores
3. O léxico da LSE	2.1. Variación lingüística 2.2. Procesos de estandarización
4. La LSE según el nivel A2 del Marco Común Europeo de Referencia de las Lenguas (MCERL).	4.1. Competencia lingüística 4.1.1. Tipos de oraciones: enunciativas, interrogativas, exclamativas... 4.1.2. La concordancia verbal 4.1.3. Elaboración de discursos sencillos 4.2. Competencia sociolingüística 4.2.1. Registros lingüísticos: formal, informal, coloquial 4.2.2. ¿Cómo nos dirigimos a una persona sorda?, ¿Que elementos contextuales son importantes en una comunicación signada? 4.3. Competencia pragmática 4.3.1. Signación de textos cotidianos breves: nos presentamos, nos describimos, hablamos de sentimientos, interpretamos el sentido de un texto... 4.4. Uso comunicativo 4.4.1. Presentaciones: la familia, las enumeraciones, los pronombres. 4.4.2. Descripciones: signos descriptivos, clasificadores. 4.4.3. Acciones cotidianas: verbos. 4.4.4. Textos discursivos: preguntas, peticiones, deseos, opiniones.
5. A escrita das linguas de signos: sistemas de notación e de reflexión lingüística	5.1. Os sistemas de glosas 5.2. Afondamento na Signoescritura

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	16	16	32
Resolución de problemas	3	3	6
Prácticas con apoio das TIC	3	0	3
Traballo tutelado	20	20	40
Resolución de problemas de forma autónoma	0	40	40
Presentación	10	9	19
Autoavaliación	0	10	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Nestas aulas abordaranse, de xeito teórico-práctico, contidos vencellados ao nivel A2 do MCERL, referidos ás características gramaticais, sociolingüísticas e culturais da LSE e das súas variantes, con especial incidencia na variante dla LSE de Galicia
Resolución de problemas	Preguntas sobre os contidos da materia e debate sobre os mesmas na aula.
Prácticas con apoio das TIC	Traballo con dicionarios e corpus lingüísticos
Traballo tutelado	Prácticas comunicativas signadas. Elaboración de discursos sinxelos e comprensión de mostrás signadas breves
Resolución de problemas de forma autónoma	Análise de mostrás signadas: discurso formal, cancións, contos...
Presentación	Prácticas signadas grupais e individuais: presnetacións, intercambio de información, etc.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Titorías para aclarar dúbidas sobre os contidos da materia ou as probas de avaliación.
Traballo tutelado	Titorías para perfilar os traballos de comunicación signada requeridos.
Presentación	Estas horas adicaranse a resolver dúbidas sobre as interaccións signadas que os alumnos deben levar a cabo diante dos / cos seus compañeiros
Probas	Descrición
Autoavaliación	Estas horas adicaranse a traballar co alumnado a estrutura do seu PEL

Avaliación						
	Descrición	Cualificación		Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Resolución de problemas	Elaboración e análise dun repertorio de signos seguindo premisas fonolóxicas, morfolóxicas, sintácticas e léxicas	20	A4	B2	C15	
Prácticas con apoio das TIC	1. Lectura e escritura de signos en Signoescritura (co apoio do editor Delegs)	20	A5	B2 B9	C15	D1
	2. Búsqueda e análise de signos estándar e variantes en dicionarios de LSE (Spread the sign, DILSE)					
Traballo tutelado	Comprensión de textos signados: tipoloxía, rexistro, contidos	20	A2 A5	B9	C13 C15	D1
Presentación	Realización dunha presentación completa : datos persoais, descrición, familia, formación e ocio.	20	A2 A4 A5	B9	C13 C15	D1
Autoavaliación	PEL Biografía: As nosas experiencias coa lingua. ¿Cómo estou aprendendo? ¿Cómo valoro os coñecementos adquiridos? Dossier: ¿Que son quen de facer en LSE? Selección de traballos feitos ao longo do curso. Pasaporte: Resumo das actividades feitas no curso Autoavaliación: ¿que aprendín a facer en lingua de signos?	20	A2 A4 A5	B6 B9	C13 C15	D1

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. AVALIACIÓN CONTINUA

O alumnado ten que seguir a dinámica da materia para poder acollerse a esta modalidade, polo que é obrigatoria a asistencia ás clases prácticas. Ademais, para poder ser calificado nesta modalidade, haberá que entregar ou realizar todas as probas nas datas indicadas

A avaliación consistirá na realización dos traballos estipulados polos docentes e seguirán as seguintes premisas:

PEL: autoavaliación da aprendizaxe, reflexión sobre o proceso formativo e sobre as estratexias empregadas para que a aprendizaxe teña éxito, pero tamén para fomentar a conciencia lingüística e o respecto cara a diversidade.

EXPRESIÓN SIGNADA: capacidade para facer unha presentación breve e fluida, con corrección gramatical, cunha boa articulación dos parámetros formativos dos signos, con cohesión e con interacción co resto do alumnado

COMPENSIÓN DE TEXTOS SIGNADOS: capacidade para identificar as ideas principais dos textos e formarse unha idea do contido principal do texto.

ANÁLISE DA LSE: comprensión dos rasgos lingüísticos básicos da LSE e capacidade para analizar os diferentes compoñentes da estrutura lingüística dunha lingua signada

AVISO: A DETECCIÓN DE PLAXIO NALGÚN DOS TRABALLOS PROPOSTOS SUPORÁ A PERDA DO DEREITO Á AVALIACIÓN CONTINUA.

2. AVALIACIÓN GLOBAL

Os alumnos que non fagan avaliación continua farán unha proba final que valerá o 100% da nota, que se realizará nas datas oficiais establecidas polo centro.

Nesta proba haberá unha parte teórica e unha parte práctica que abarque tanto exercicios de comprensión coma de expresión signada e de análise gramatical, semellantes aos desenvolvidos nas aulas da materia.

Avaliarase a competencia signada, comprensión e expresión (60%), a aprendizaxe de contidos (20%) e a aplicación dos coñecementos na análise da lingua (20%)

SEGUNDA OPORTUNIDADE

Na convocatoria de xullo farase unha proba final que valerá o 100% da calificación.

Nesta proba haberá unha parte teórica e unha parte práctica que abrague tanto exercicios de comprensión coma de expresión signada e de análise gramatical, semellantes aos desenvolvidos nas aulas da materia.

Avaliarase a competencia signada, comprensión e expresión (60%), a aprendizaxe de contidos (20%) e a aplicación dos coñecementos na análise da lingua (20%).

A proba realizarase na data oficial establecida polo centro.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Herrero Blanco, Ángel, **Gramática didáctica de la lengua de signos española**, 8467598093, 1, SM, 2009

Vera, F., **Las lenguas signadas como objeto de estudio lingüístico**, ISSN 2695-4133, 2, CNLSE, 2020

Bibliografía Complementaria

Báez Montero, I. y Bao Fente, M, **La LSE en el Portfolio Europeo de las Lenguas: una herramienta integradora en la escuela primaria**, CNLSE, 2013

Baker, Anne et al., **The Linguistics of Sign Languages. An Introduction**, <https://doi.org/10.1075/z.199>, 1, John Benjamins, 2016

Cabeza Pereiro, C, **Fundamentos de las lenguas de signos**, 978-84-9171-499-6, Síntesis, 2020

CNLSE, **DILSE: Diccionario de la Lengua de Signos Española**, CNLSE, 2019

Fernández Soneira, A., **La cantidad a manos llenas. La expresión de la cuantificación en la lengua de signos española**, M-48491-2008, 1, Fundación CNSE, 2008

Jarque, M. J., **Las lenguas de signos: su estudio científico y reconocimiento legal**, Universitat de Barcelona, 2012

Marrero Aguiar, V. & Ruiz Palacios, P., **El medio del lenguaje**, Editorial Universitaria Ramón Areces, 2009

Morales López, E., **La lengua de signos como vehículo de comunicación y de capital simbólico**, Universitat de Barcelona, 2008

Müller de Quadros, R. & Rathmann, C., **Sign Language Standardization**, Cambridge University Press, 2021

Parkhurst, S. & D. Parkhurst, **SignoEscritura. Un sistema completo para escribir y leer las lenguas de signos**, Deaf Action Committee for Sign Writing, 2007

Pfau, Roland et al. (eds.), **Sign language: an international handbook**, doi.org/10.1515/9783110261325, 1, De Gruyter, 2002

VVAA, **Spread the sign**, European Sign Language Center, 2006

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua de signos española I/V01G430V01301